

žandarja nekaj okregala, on pa jo je zatožil po nemško, da je bila z njim — grob — robata. Sodnik je šel gledat v slovar, kaj se pravi po slovenski »grob« in je našel, da pomeni tudi »debel«, slišal je celo, da pravijo ljudje po nemško »grobe Leinwand« debelo platno, torej je tudi županja bila z žandarjem debela.

4. »Žrebca bomo vlekli.« V neki občini so imeli volitev, katero je vodil nemškutarski komisar. Ker so se pa pri glasovanju glasovi razcepili, je modri komisar rekel: »Štine so se razšpricale, bomo žrebca vlekli.« Misli je na nemško »Los ziehen« — žrebat, srečkati; nekje v slovarju je enkrat našel, da »Los« pomeni v slovenskem žreb, in tako je iz žreba napravil žrebca.

Bodi za sedaj dovolj, naštetih bi se dalo takih vzgledov še več. Tako se zgodi, da nemškutarski uradnik ne razume Slovenca, Slovenec pa ne njega. In take ljudi moramo drago plačevati in ti odločujejo o naših najvažnejših zadevah.

Državni zbor.

Dunaj, 8. dec. 1903.

Čehi in Poljaki.

Kdor tega še ni sprevidel poprej, je lahko spoznal zadnji čas, da nimajo Čehi, Slovenci, Hrvati in Rusini ničesar pričakovati od Körberjeve vlade. Zdajšnja vlada stori samo to, kar ji dovolijo Nemci. To se je videlo zadnjič, ko je dr. Körber silno razžaljivo govoril v zadevi zatiranih koroških Slovencev. Zato so se pa vsi Slovani združili s Čehi proti zdajšnji vladi. Čehi so vložili brez števila nujnih predlogov, s katerimi so zabranili, da se ne sme in ne more v zbornici obravnavati o nobenem vladnem predlogu. Ko se je pretekli teden razpravljala česki nujni predlog o spremembi znanega § 14. držav. zbora in je Č. h. dr. Baksa govoril 4 ure deloma česki deloma v nemškem jeziku, je vstal vodja Poljakov, vitez Javorski, ter obsojal obstrukcijo Čehov. Čehi so starcu Javorskemu to hudo zamerili ter mu klicali: »Ali ste vi Slovan? Sram vas bodi!« O tej zadevi se je pozneje posvetoval poljski klub ter odobril govor svojega predsednika. To je nesreča za avstrijske Slované, da nismo med seboj edini kakor Nemci. Poljaki podpirajo vedno vsako vlado, naj je Slovanom prijazna ali sovražna. Proti svojim sorojakom Rusinom pa postopajo ravno tako krivično, kakor Nemci proti Slovincem. — Ko se je glasovalo o nujnem predlogu Čehov zastran

spremembe § 14, se je predlog zavrgel s 134 glasovi proti 70. Z Nemci so glasovali Poljaki; v manjšini pa so ostali Čehi, Jugoslavnani, Lahi in Vsenemci.

Za slovanška vseučilišča.

Čehi zahtevajo z vso vneto ustanovitve drugega češkega vseučilišča v Brnu. (eno že imajo v Pragi, pa je prenapolnjeno); Rusini hočejo imeti rusinsko, a Slovenci slovensko in hrvatsko univerzo v Ljubljani. Jednako hočejo imeti Italijani svoje laško vseučilišče. Lahov se šteje v Avstriji med narodi, ki imajo svoje (laške) visoke šole, nekaj nad 700 000; medtem ko je Slovencev nad en milijon 300 tisoč, Rusinov nad tri milijone. A vendar je vlada Lahom že obljubila posebno laško visoko šolo, medtem ko noče nič slišati ne o slovenski, ne o rusinski ali češki univerzi. Zato so priredili dne 3. decembra t. l. slovanski visokošolci velik shod, kamor so bili povabljeni tudi vsi slovanski državni poslanci, da se zopet slovesno ponovi zahteva po ustanovitvi slovensko-hrvatske, rusinske in češke visoke šole. Shoda se je vdeležilo mnogo slovanskih državnih poslancev; le poljskega ni bilo nobenega. V imenu Slovencev je obljubil na shodu dr. Ploj, da bomo mi vedno zahtevali svoje slovensko-hrvatsko vseučilišče, isto je izjavil v imenu Čehov poslanec Vencel Hrubý in v imenu Rusinov poslanec Barvinsky. Štelo se je nad 900 vdeležencev. — Ravno to je nglavitni vzrok, zakaj so začeli obstrukcijo Čehi, ker jim vlada neče dati obljube, da bo skrbela za ustanovitev češkega vseučilišča.

Sklep državnozbor. zasedanja.

Mnogo se je govorilo v poslanskih krogih in čitalo po listih, kaj hoče vlada napraviti z držav. zborom. Ali naj ga razpusti? To bi njej nič ne koristilo, kajti v tolikem številu pojdejo zopet v novi državni zbor češki in jugoslovanski poslanci, da lahko nadaljujejo obstrukcijo proti vladi. O tem niti govora ni, da bi se vladi dovolilo, pobirati l. 1904 davke. Zato bo skoro gotovo 13. decembra odgodila zasedanje držav. zbora ter s pomočjo § 14 dala sama sebi pravico, pobirati še nadalje davke. S pomočjo tega paragrafa bo napravila tudi novo pogodbo z Ogrsko. — Dne 15. dec. se zberejo delegacije, da dovolijo denar, ki se potrebuje za vojno in za druge skupne avstro-ogrške zadeve. Ali bo dr. Körber potem še dalje ostal na svojem mestu in še on kedaj sklical državni zbor, je pa veliko vprašanje. Seveda, nemške stranke ga bodo branile na vso moč. Toda popolno brezuspešno bi bilo sklicevati zopet državni zbor, če vlada neče ugoditi nobeni

zahtevi Čehov in drugih manjših slovanskih narodov. — V delegacijah se bo moral minister zunanjih zadev, grof Gulohovski, opravičiti o tem, da se je po smrti papeža Leona XIII. vmešaval v volitev njega naslednika in zabranil izvolitev kardinala Rampolla za novega papeža. V avstrijski delegaciji se bo brez dvoma vzdignil velik vihar proti Ogrom in se bo vprašalo, ali naj Avstrija še dovoli denarjev za ogrsko armado.

Politični ogled.

Slovensko društvo za Spodnji Štajer naznanja v obeh kranjskih dnevnikih ogorčenje nad nesramnim odgovorom, ki ga je dal načelnik deželne finančne oblasti štajerske nekemu slovenskemu uradniku, kateri je prosil, da se ga prestavi v domač kraj, namreč, da si naj gospodje Slovenci premislijo, predno sklenejo stopiti v službo pri davkarskem uradu. Slovensko društvo smatra ta drzni izrek za nečuveno ponemčevalno uplivanje na slovenske uradnike. Istotako so celjski Slovenci v enakih javnih izjavah izrazili svojo ogorčenost nad takim nezaslišanim odgovorom. Slovensko ljudstvo si plačuje samo svoje uradnike, ne dobiva jih zastoj, zato ima tudi pravico zahtevati take uradnike, ki ga razumejo. Nemci pa ne razumejo in ne ljubijo našega slovenskega ljudstva.

Nemški deželni predsednik na Kranjskem, baron Hein, si mnogokaj upa. Zadnje nedeljo sta nemeravala predavati v Ljubljani makedonska Slovana Orlovec in Stojančev o razmerah na Makedonskem, a baron Hein jima je predavanje prepovedal. Namen predavanja je bil odlično človekoljuben, vzbuditi pri Slovincih sočutje do bednih Makedoncev ter dobiti podporo za gladne makedonske begunce v Bolgariji. Cesar sam je daroval za makedonske begunce 10.000 K. Na Kranjskem pa baron Hein usmiljenosti Slovencev do nesrečnih bratov ne pusti proste poti. Tak človek spada pač kam drugam, a ne na deželnotpredsedniški stolec!

Deželnotborski mandat je odložil g. dr. Janjo Brejce, ker se je preselil iz Kranjskega na Koroško. V posebnem pismu se zahvaljuje svojim volivcem okraja Kranj—Št. f. aloka—Tržič za dosedaj mu izkazano zaupanje.

General Albori, novi načelnik Bosne in Hercegovine. Uradni vojaški list je objavil te dni upokojenje generala konjice, barona Appela na njegovo lastno prošnjo, ter imeno-

Imela je že pikri odgovor na jeziku, toda premagala se je še ter vprašala: »Kaj pa ste imeli v mestu opraviti?«

»Različne osebne zadeve sem še moral urediti.«

»Mi seveda ne smemo nič o tem vedeti. Ali ste v mestu toliko nakupili, da ste rabili za to celo skatljio!«

»Da, nakupil sem različne potrebne in koristne reči.«

Žena je sprevidela, da ne izve od starega ničesar, zato ga je strupeno pogledala, zapustila sobo ter zaloputnila za seboj vrata, da se je vse streslo.

Od tega dne ni prišla mlada Karingerca iz razburjenosti. Njena radovednost je od dne do dne rastla, tako, da ni imela ne po dnevu ne po noči miru. Saj pa tudi ni bilo čuda. Dogajale so se nečuvne stvari. Stari Karinger si je dal svojo sobo na novo obeliti in poslikati. Stara, gnjila tla je zamenjal z novimi, dal je okni povečati ter kupil novo ključavnico na vrata. Ako mu ni ugajala njena hrana, kupil si je v vaški gostilni kos pečenke ali si je dal opraziti kako piščice. Vsak dan je pil vino in kadil najboljši tobak, ki ga je dobil v vasi. Stari je vsak dan boljše izgledal, tako mu je prijala nova hrana.

»Ti, mož«, rekla je nekega dne žena mlarem Karingerju, vsa zelena od jeze, »meni

se zdi, da dela stari na tvoje ime dolgove. Odkod pa naj vzame denar? Takoj greš in povsod povprašaš!«

»Saj sem že to storil«, ji odgovori mož jezno. »Oče ni nikjer nič dolžan ostal. Bil bi vesel, če bi mogel vse svoje dolgove tako poplačati s svetlimi kronami kakor on.«

Žena ga je začudeno pogledala. »Kaj, s srebrom plačuješ! Kje vendar to dobi?«

»Kaj jaz vem! Če hočeš izvedeti, idi ga vprašati! Bog ve, če bi ne bilo boljše, ko bi bila ti z njim lepše ravnala!«

»Seveda, zdaj sem vsega jaz kriva! In ti? Ti si seveda lepše z njim ravnala!«

Mož je tiho vzel klobuk in odšel iz sobe. Tudi drugi so opazili, kako dobro živi stari Karinger. Kmalu so začeli govoriti, da je našel zaklad, katerega je s pomočjo svojega prijatelja Zarnika v mestu prodal.

To govorico sta zvedela tudi mlada Karingerja. Strašno ju je to razburilo. Zdaj sta sprevidela, kaj je imel stari v tisti skatljji; zdaj sta razumela, zakaj je stari vedno svojo sobo previdno zaklepal, ako je slučajno kam odšel.

Ko bi vsaj enkrat mogla videti, kaj je v skatljci! Gotovo več tisoč kron. Ko bi vsaj stari vsega ne porabil, da bi kot njegova dediča premalo ne podedovala!

Mlada sta imela nekega dne pogovor, v

katerem sta tuhtala, na kak način bi se pri starem zopet priljubila. Kmalu sta bila edina ter sta skovala načrt.

Od tega dne sta ravnala popolnoma drugače s starim. Zjutraj sta ga vselej prijazno pozdravila, sin ga je večkrat vprašal za svet, kako bi to ali ono v gospodarstvu naredil, kmetica mu je kuhala okusna, lahko prebavljiva jedila in ga je večkrat s sladkim glasom vprašala, kaj želi za obed.

»Saj ni treba, da bi v gostilni jedel, saj znam ravno tako dobro kuhati, kakor gostilničarka«, je dejal stari.

Stari se je delal, kakor da bi niti ne opazil spremembe v obnašanju sina in snahe. Kar se mu je ponudilo, je vzel svetoval, če ga je kedo vprašal za svet; drugače je pa bil jako malobeseden posebno pa tedaj, če je kateri napletel govor na njegove denarje. K večjemu je odgovoril: »A kaj, ljudje hočejo več vedeti kakor jaz. Pustita jih naj govorijo.« S tem je bil navadno pogovor končan in snaha je imela zopet vzrok jeziti se nad »trdoglavo hinavščino« starega. Seveda javno svoje jeze kazati si ni upala, ker se je bala, da izgubi bogato dedščino.

(Dalje prihodnjič.)